

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0526U000304

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-09-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дворянин Парасковія Ярославівна

2. Paraskoviia Y. Dvorianyn

Кваліфікація: к. соц.ком., доц., 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 07.00.01

Назва наукової спеціальності: Історія України

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 08-09-2026

Спеціальність за освітою: журналістика

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 35.222.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 03.19.21

Тема дисертації:

1. Гуманітарні виміри російсько-української війни у суспільно-медійному дискурсі України (2014–2022)
2. Humanitarian Dimensions of the Russo-Ukrainian War in Ukraine's Societal and Media Discourse (2014–2022)

Реферат/анотація:

1. Актуальність дисертаційного дослідження зумовлена комплексом взаємопов'язаних суспільно-політичних, культурних і наукових чинників, що визначають сучасний етап розвитку України. Насамперед вона впливає зі зростаючої ролі гуманітарної сфери як фундаментального елементу функціонування держави та суспільства, особливо в умовах воєнного протистояння. Гуманітарний вимір охоплює освіту, науку, культуру, мовну політику, соціальну сферу, формування ідентичності та суспільної солідарності, що разом створюють підґрунтя для стійкості держави та її здатності протистояти зовнішнім і внутрішнім викликам. Мета дослідження – комплексний аналіз змісту гуманітарних аспектів російсько-української війни у суспільно-медійному дискурсі (2014 – 2022). Об'єкт дослідження – російсько-українська війна у суспільно-медійному дискурсі (2014 – 2022). Предмет дослідження – вплив російсько-української війни на гуманітарну сферу України (культура, освіта, наука, соціальна захищеність) у мас-медійних дискурсивних практиках.

Методологія дослідження є кількарівневим комплексом принципів і методів пізнання, застосування яких спричинене міждисциплінарним характером роботи. Методологічну основу дослідження становлять епістемологічні засади аналітичної та поміркованої наративної філософії історії, які визнають можливість наукового пізнання історичних фактів у поєднанні з правом дослідника на побудову інтерпретаційних моделей репрезентації минулого. У межах такого підходу обґрунтовано можливість комплексного аналізу гуманітарних аспектів російсько-української війни у суспільно-медійному дискурсі (2014–2022). Водночас дослідження спирається на теоретико-методологічну стратегію, орієнтовану не лише на фіксацію фактів, а й на їх пояснення та інтерпретацію, що зумовило звернення до інструментарію культурно-інтелектуальної історії. З огляду на те, що медійний дискурс формується широким колом акторів (журналістами, редакторами, комунікаторами), саме цей підхід виявився продуктивним для аналізу гуманітарної проблематики війни в медійному середовищі. Серед загальнонаукових міждисциплінарних підходів провідне місце посідають аксіологічний, антропологічний, соціокультурний та цивілізаційний. Водночас ключовими конкретно-науковими підходами виступають дискурс-аналіз, наративний, системний, біографічний і синхронно-діахронічний підходи, а також принципи історизму, науковості, об'єктивності та верифікації. Реалізація зазначених підходів забезпечується застосуванням комплексу методів: загальнонаукових (аналіз, синтез, індукція, дедукція, класифікація, узагальнення, абстрагування); спеціально-історичних (історико-генетичний, історико-системний, історико-типологічний, історико-порівняльний, метод критики джерел, періодизації); а також лінгвістично-психологічних (лексико-семантичний, контекстуально-інтерпретаційний, структурно-системний, контент-аналіз медіатекстів). Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що уперше в українській історичній науці на рівні докторського дослідження: здійснено цілісну концептуалізацію гуманітарних аспектів російсько-української війни як об'єкта історичного пізнання крізь призму соціального-медійного дискурсу (2014–2022), обґрунтованого як специфічна форма історичного джерела та водночас механізм соціального конструювання реальності.

2. The relevance of the dissertation research is determined by a set of interrelated socio-political, cultural, and scholarly factors that shape the current stage of Ukraine's development. First and foremost, it stems from the growing role of the humanitarian sphere as a fundamental element of the functioning of the state and society, particularly under conditions of armed confrontation. The humanitarian dimension encompasses education, science, culture, language policy, the social sphere, the formation of identity, and social solidarity, which together provide the foundation for the resilience of the state and its capacity to withstand external and internal challenges. The aim of the research is to conduct a comprehensive analysis of the content of the humanitarian aspects of the Russo-Ukrainian War in Ukraine's societal and media discourse (2014–2022). The object of the research is the Russo-Ukrainian War as represented in societal and media discourse (2014–2022). The subject of the research is the impact of the Russo-Ukrainian War on Ukraine's humanitarian sphere (culture, education, science, and social protection) as reflected in mass-media discursive practices. The research methodology constitutes a multi-level system of principles and methods of inquiry, the application of which is determined by the interdisciplinary nature of the study. The methodological foundation of the research consists of the epistemological principles of analytical and moderate narrative philosophy of history, which recognize the possibility of scholarly knowledge of historical facts while acknowledging the researcher's right to construct interpretive models for representing the past. Within this approach, the possibility of a comprehensive analysis of the humanitarian aspects of the Russo-Ukrainian War in societal and media discourse (2014–2022) is substantiated. At the same time, the study is based on a theoretical and methodological strategy focused not only on recording facts but also on their explanation and interpretation, which has necessitated recourse to the methodological tools of cultural and intellectual history. Given that media discourse is shaped by a broad range of actors—including journalists, editors, and communication professionals—this approach has proved productive for analyzing the humanitarian dimensions of the war within the media environment. Among the general scientific interdisciplinary approaches, the leading ones are the axiological, anthropological, sociocultural, and civilizational approaches. At the same time, the key discipline-specific approaches include discourse analysis, narrative, systemic, biographical, and synchronic-diachronic approaches, as well as the principles of historicism, scholarly rigor, objectivity, and verification. The implementation of these

approaches is ensured through a combination of methods, including general scientific methods (analysis, synthesis, induction, deduction, classification, generalization, and abstraction); specialized historical methods (historical-genetic, historical-systemic, historical-typological, and historical-comparative methods, source criticism, and periodization); and linguistic and psychological methods (lexical-semantic, contextual-interpretive, structural-systemic, and content analysis of media texts). The scientific novelty of the results obtained lies in the fact that, for the first time in Ukrainian historical scholarship at the doctoral level, the study provides an integral conceptualization of the humanitarian aspects of the Russo-Ukrainian War as an object of historical inquiry through the prism of societal and media discourse (2014–2022), which is substantiated as both a specific form of historical source and a mechanism for the social construction of reality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Puyda R., & Dvorianyn P. Higher Education Reform in Ukraine (2014 – 2022) in the Reception of Domestic Social Media. *Skhidnoievropeyskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*. 2024. Vyp. 31. Pp. 203–217.
2. Dvorianyn P., & Teliachyi Yu. War and Language: Language Policy Issues of Ukraine in Domestic Mass Media Discourse (2014 – 2022). *Skhidnoievropeyskyi Istorychnyi Visnyk [East European Historical Bulletin]*. 2024. Vyp. 33. Pp. 239–252.
3. Haliv M., Ilnytskyi V., Dvorianyn P. «Genocide» or «War Crimes»: Views of Ukrainian and Foreign Intellectuals on the Nature of Crimes Committed by Russian Troops in Ukraine (2022 – 2024). *Сторінки історії: збірник наукових праць*. 2026. Вип. 62. С. 415–437.
4. Haladzshun Z., Kunanets N., Dvorianyn P., Makarchuk O., Veretennikova N. Compound Words as a Means of Expressing Content Tonality in the Ukrainian Text Media. 2021 IEEE 16th International Conference on Computer Sciences and Information Technologies (CSIT). 2021. Pp. 109–114.
5. Дворянин П. Я. Проблематика реінтеграції через освіту в українському мас-медійному дискурсі (2014–2022). *Сучасна російсько-українська війна: історіографічні, суспільно-політичні, соціально-економічні та культурно-духовні виміри*. Наукова монографія. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2024. С. 306–331.
6. Дворянин П. Втрата культурної спадщини внаслідок тимчасової окупації українських територій в умовах російсько-української війни (2022 – 2023 рр.). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія Історія*. 2023. Вип. 13/55. С. 90–108.
7. Дворянин П. Відлуння російсько-української війни у педагогічній пресі України (за матеріалами газети «Освіта України»). *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 66. Том 2. С. 4–10.
8. Дворянин П. Історико-пам'яткознавчий аналіз громадських та державних ініціатив зі збереження та розвитку культурної спадщини в умовах російсько-української війни. *Военно-історичний вісник*. 2023. Том 49. № 3. С. 50–61.
9. Дворянин П. Війна і молодь: молодіжна політика у мас-медійному дискурсі України (2014 – 2022). *Українські історичні студії*. 2024. Спецвипуск. С. 44–61.

- 10. Дворянин П. Висвітлення волонтерської діяльності у засобах масової інформації України (2014 – 2023). Актуальні питання гуманітарних наук. 2023. Вип. 65. Том 2. С. 18–23.
- 11. Dvorianyn P. Загальна середня освіта України у рецепції українських ЗМІ (2014 – 2022). Вісь Європи – Axis Europae. 2024. Вип. 4. С. 63–85.
- 12. Дворянин П. Я. Внутрішньо переміщені особи у фокусі уваги українських масмедіа (2014 – 2022). Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 2024. Вип. 39. С. 122–140.
- 13. Дворянин П. Соціогуманітарні проблеми ветеранів російсько-української війни у мас-медійному просторі України (2014 – 2022). Новітня доба. 2024. Вип. 12. С. 33–58.
- 14. Дворянин П. Професійна освіта в мас-медійному дискурсі України (2014 – 2022): проблематика, особливості, візії. Актуальні питання гуманітарних наук. 2024. Вип. 77. Т. 1. С. 48–56.
- 15. Дворянин П. Мовна проблематика у мас-медійному дискурсі України (2014 – 2022): макроструктурні компоненти. Вісь Європи – Axis Europae. 2024. Вип. 5. С. 106–118.
- 16. Дворянин П., Ільницький В. Наукова сфера України в умовах російсько-української війни: медійний дискурс 2014 – 2022 років. Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. 2024. Вип. 40. С. 3–19.
- 17. Дворянин П. Проблема другої державної мови в Україні у висвітленні українських ЗМІ в умовах російсько-української війни (2014 – 2022). Вісь Європи – Axis Europae. 2025. Вип. 6. С. 57–72.
- 18. Дворянин П., Галів М. Напрями діяльності українських волонтерів в умовах російсько-української війни: вітчизняний медійний дискурс (2014 – 2022). Вісник гуманітарних наук. 2025. Вип. 8. С. 102–115.
- 19. Дворянин П., Галів М., Волошин О. Початкова військова підготовка молоді в умовах російсько-української війни: за матеріалами українських ЗМІ. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 89. Том 1. С. 18–29.
- 20. Дворянин П., Карпенко О. Дошкільна освіта України у роки російсько-української війни: медійний дискурс 2014 – 2022 рр. Актуальні питання гуманітарних наук. 2025. Вип. 91. Том 1. С. 50–60.
- 21. Дворянин П., Карпенко О. «Воїни добра»: образ волонтера в українських засобах масової інформації (2014 – 2022). Вісь Європи – Axis Europae. 2025. Вип. 7. С. 166–179.
- 22. Дворянин П.Я. Ціннісні орієнтири регіональних телевізійних новин. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Журналістські науки». 2017. Вип. 883. С. 45–50.
- 23. Дворянин П.Я. Журналістика на межі: особливості телевізійних новин на території Донецької та Луганської областей. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Журналістські науки». 2018. Вип. 896. С. 26–32.
- 24. Дворянин П.Я. Структура новинних повідомлень як інструмент комунікації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Журналістські науки». 2019. Вип. 3. С. 129–135.
- 25. Дворянин П.Я. Особливості конвергенції засобів масової інформації України. Теле- та радіожурналістика. 2020. Вип. 19. С. 158–173.
- 26. Дворянин П. Сенситивне інтерв'ю: переживання колективної травми війни. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2023. Вип. 52–53. С. 99–108.
- 27. Дворянин П. Розуміння стандарту: пошуки нових правил у журналістиці війни. Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2024. Випуск 54–55. С. 43–57.
- 28. Гнот В., Дворянин П. Еволюція журналістики: функціонально-стилістичні особливості блогерства. Інтегровані комунікації. 2025. Вип. 1 (19). С. 125–130.
- 29. Дворянин П., Білоус Р. Українська гонзожурналістика в системі засобів масової комунікації. Образ. 2025. Вип. 3 (49). С. 89–101.
- 30. Дворянин П. Персоналізація телевізійного журналіста у соціальних мережах. Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспективи розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 18–19 жовт. 2022 р.). Львів: Простір-М, 2022. 3. С. 137–139.
- 31. Дворянин П. Правове становище ветеранів російсько-української війни у висвітленні українських ЗМІ (2014 – 2022). Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVI: Місце й

значення когнітивістики в розвитку науки та освіти / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Херсон: Посвіт, 2024. С. 19–21.

- 32. Дворянин П. Правове становище внутрішньо переміщених осіб у висвітленні українських ЗМІ (2014 – 2022). Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки. Том II / [Ред.: В. Ільницький, М. Галів]. Київ – Дрогобич – Львів – Переяслав – Ужгород – Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 69–71.
- 33. Дворянин П. Висвітлення українськими ЗМІ проблематики початкової військової підготовки молоді в Україні (2014 – 2022). Початкова загальновійськова підготовка як чинник національної безпеки: історичний досвід, уроки для України. Том I / [Ред.: Л. Лазурко, В. Ільницький, М. Галів]. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2025. С. 59–69.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U001402; 0122U200479

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Старка Володимир Васильович
2. Volodymyr V. Starka

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0213-9298

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AAB-9856-2020;
<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=wnHmKTkAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харук Андрій Іванович

2. Andriy I. Haruk

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3459-1657

Додаткова інформація: професор кафедри гуманітарних наук Інституту морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Повне найменування юридичної особи: Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного

Код за ЄДРПОУ: 08410370

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Львів, 79012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Турченко Галина Федорівна

2. Halyna F. Turchenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5020-6152

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Соляр Ігор Ярославович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Соляр Ігор Ярославович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кравчук Інна Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна